

พระราชบัญญัติ

แร่ (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๓๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

เป็นปีที่ ๔๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยแร่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้

โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแร่

(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๔”

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๔๖ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ สิงหาคม ๒๕๓๔

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “แร่” และคำว่า
“ทำเหมือง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖
และให้ใช้ความต่อไปแทน

““แร่” หมายความว่า ทรัพยากรธรณีที่เป็น
อนินทรีย์วัตถุ มีส่วนประกอบทางเคมีกับลักษณะทางฟิสิกส์
แน่นอนหรือเปลี่ยนแปลงได้เล็กน้อย ไม่ว่าจะต้องถูกลงหรือหลอม
ก่อนใช้หรือไม่ และหมายความรวมถึงถ่านหิน หินน้ำมัน
หินอ่อน โลหะและตะกั่วที่ได้จากโลหกรรม น้ำเกลือใต้ดิน
หินซึ่งกฏกระทรวงกำหนดเป็นหินประดับหรือหินอุตสาหกรรม
และดินหรือทรายซึ่งกฏกระทรวงกำหนดเป็นดินอุตสาหกรรมหรือ
ทรายอุตสาหกรรม แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงน้ำ เกลือสินเธาว์ ลูกแร่
หิน ดินหรือทราย

“ทำเหมือง” หมายความว่า การกระทำแก่
พื้นที่ไม่ว่าจะเป็นที่บกหรือที่น้ำเพื่อให้ได้มาซึ่งแร่ด้วยวิธีการอย่าง
ใดอย่างหนึ่งหรือหลายวิธี แต่ไม่รวมถึงการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน
ตามหมวด ๕ ทวิ และการขุดหาแร่รายย่อยหรือการร่อนแร่ตามที่
กำหนดในกฏกระทรวง”

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๔๖ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ สิงหาคม ๒๕๓๔

มาตรา ๔ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “น้ำเกลือใต้ดิน” ระหว่างคำว่า “แร่” และคำว่า “สำรวจแร่” และเพิ่มบทนิยามคำว่า “ขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน” ระหว่างคำว่า “ทำเหมือง” และคำว่า “ขุดหาแร่รายย่อย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ ดังต่อไปนี้

““น้ำเกลือใต้ดิน” หมายความว่า น้ำเกลือที่มีอยู่ใต้ดินตามธรรมชาติและมีความเข้มข้นของเกลือในปริมาณมากกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน” หมายความว่า การกระทำแก่พื้นที่ไม่ว่าจะเป็นที่บกหรือที่น้ำเพื่อให้ได้มาซึ่งน้ำเกลือใต้ดิน แต่ไม่รวมถึงการทำเหมืองแร่เกลือหินด้วยวิธีเหมืองละลายแร่”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๓ ต่) ของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖

“(๓ ต่) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้ได้มาซึ่งน้ำเกลือใต้ดินโดยการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินตลอดถึงการนำเกลือจากน้ำเกลือใต้ดิน”

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๔๖ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ สิงหาคม ๒๕๓๔

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๕ ทวิ การขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน มาตรา ๕๑ ทวิ มาตรา ๕๑ ตรี มาตรา ๕๑ จัตวา มาตรา ๕๑ เบญจ มาตรา ๕๑ ฉ มาตรา ๕๑ สัตต และมาตรา ๕๑ อัฐ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐

“หมวด ๕ ทวิ

การขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน

มาตรา ๕๑ ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินลึกกว่าระดับที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน

เพื่อประโยชน์ในการใช้สอยส่วนตัวของประชาชนในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดระดับความลึกของการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินให้ลึกกว่าระดับที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งได้ โดยต้องระบุเขตท้องที่และระดับความลึกให้ชัดเจนและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ภายใต้บังคับมาตรา ๕๑ ตรี ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอต่อทรัพยากรธรณีประจำท้องที่หรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย และให้ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่หรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายเป็นผู้ออกใบอนุญาตขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน ในการอนุญาต ผู้ออกใบอนุญาต

จะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ในใบอนุญาตก็ได้และให้ใบอนุญาตดังกล่าวมีอายุไม่เกินสามปีนับแต่วันออก

มาตรา ๕๑ ตี เพื่อประโยชน์ในการป้องกันมิให้มีการทรุดตัวของดินและในการป้องกันมิให้มีผลกระทบทางสภาวะสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดท้องที่ใดท้องที่หนึ่งเป็นเขตควบคุมการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน พร้อมทั้งกำหนดระดับความลึกขั้นต่ำที่จะมีการอนุญาตให้ขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน ในเขตควบคุมดังกล่าวนอกเหนือไปจากระดับความลึกตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๑ ทวิได้

การกำหนด การยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงเขตควบคุมการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน และการกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงระดับความลึกขั้นต่ำที่ประกาศกำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินในเขตควบคุมการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอต่ออธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย และให้อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายเป็นผู้ออกใบอนุญาตขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินในเขตควบคุมดังกล่าว ในการอนุญาต ผู้ออกใบอนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ในใบอนุญาตก็ได้ และให้ใบอนุญาตดังกล่าวมีอายุไม่เกินห้าปีนับแต่วันออก

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๔๖ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ สิงหาคม ๒๕๓๔

มาตรา ๕๑ จัตวา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในเขตที่ได้รับอนุญาตให้ขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินได้ทุกเวลาเพื่อตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต และให้ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ครอบครองเขตที่ได้รับอนุญาตให้ขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินนั้นอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี ในการนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจส่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ครอบครองให้จัดการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นได้

มาตรา ๕๑ เบญจ ในกรณีที่ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่เห็นว่า การดำเนินการของผู้รับใบอนุญาต อาจเป็นอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สิน ให้ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่มีอำนาจส่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตให้เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือหยุดการกระทำนั้นได้ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายนั้น

มาตรา ๕๑ ฉ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๑ บททั่วไป และหมวด ๒ คณะกรรมการมาใช้บังคับกับการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินตามหมวดนี้ โดยให้ถือเสมือนหนึ่งว่าใบอนุญาตขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินเป็นประทานบัตร

มิให้นำบทบัญญัติในหมวด ๓ ถึงหมวด ๑๑ มาใช้บังคับกับการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน นำเกลือใต้ดินและเกลือที่ได้มาจากน้ำเกลือใต้ดินตามหมวดนี้

มาตรา ๕๑ สัตต คุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ จำนวนเนื้อ
 ของแต่ละคำขอ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขอรับใบ
 อนุญาตขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน การออกใบอนุญาต การโอน
 ใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต และการ
 เพิกถอนใบอนุญาตขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน ให้เป็นไปตามที่กำหนด
 ในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๑ อัญฐ ผู้รับใบอนุญาตขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินต้อง
 ชำระค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่
 ก่อนที่จะขุดน้ำเกลือใต้ดินหรือเกลือที่ได้มาจากน้ำเกลือใต้ดิน
 ออกจากเขตที่ได้รับอนุญาตให้ขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินตามที่กำหนด
 ไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่จะเป็นการขุดไปยังสถานที่ที่ได้รับอนุญาต
 ตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือสถานที่ที่ทรัพยากรธรณีประจำ
 ท้องที่ได้อนุญาตในภายหลังแต่ต้องวางเงินประกันหรือจัดให้
 ธนาคารเป็นผู้ค้ำประกันการชำระค่าภาคหลวงไว้ต่อทรัพยากรธรณี
 ประจำท้องที่ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีหรือผู้อธิบดี
 มอบหมายกำหนด

ในกรณีที่มีการซื้อขายน้ำเกลือใต้ดินหรือเกลือที่ได้มาจาก
 น้ำเกลือใต้ดินที่ตกเป็นของแผ่นดินแต่ยังมิได้ชำระค่าภาคหลวงแร่
 ผู้ซื้อต้องชำระค่าภาคหลวงแร่สำหรับน้ำเกลือใต้ดินหรือเกลือที่ได้
 มาจากน้ำเกลือใต้ดินดังกล่าวในขณะที่ยัง

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๔๖ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ สิงหาคม ๒๕๓๔

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓๓ ทวิ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๑๓ (๓) (๓ ตร.) (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๕ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ หรือมาตรา ๕๑ ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่การฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ เกิดขึ้นในเขตควบคุมแร่ หรือการฝ่าฝืนมาตรา ๕๑ ทวิ เกิดขึ้นในเขตควบคุมการขุดเจาะนำเกลือใต้ดิน ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๖ และมาตรา ๑๓๗ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๔๖ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ สิงหาคม ๒๕๓๔

“มาตรา ๑๓๖ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวก หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการ ตามมาตรา ๔๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๑ จัตวา มาตรา ๑๑๓ หรือมาตรา ๑๒๔ ถ้าการกระทำนั้นไม่ถึงเป็นความผิดตามประมวล กฎหมายอาญา ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๓๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของทรัพยากรธรณี ประจำท้องที่ตามมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๕๑ เบื้อง ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท และรัฐมนตรี มีอำนาจสั่งเพิกถอนประทานบัตรหรือใบอนุญาตชุดเจาะน้ำเกลือ ใต้ดินนั้นเสียได้”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๔๖ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ สิงหาคม ๒๕๓๔

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ใน
ปัจจุบันปรากฏว่าการทำเกลือด้วยวิธีการสูบน้ำเกลือใต้ดินได้ขยายตัวอย่าง
รวดเร็ว จำเป็นต้องควบคุมมิให้มีการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินเพิ่มมากขึ้นและ
วางมาตรการกำหนดให้การขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินและการทำเกลือจากน้ำเกลือ
ใต้ดินต้องดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และป้องกันมิให้มีผล
กระทบทางสภาวะสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดินดังกล่าว
สมควรกำหนดให้น้ำเกลือใต้ดินอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยแร่ แต่ได้
วางมาตรการเป็นพิเศษให้ผ่อนคลายลง สำหรับการขุดเจาะน้ำเกลือใต้ดิน
เพื่อให้แตกต่างไปจากวิธีการทำเหมืองโดยทั่วไป จึงจำเป็นต้องตราพระราช
บัญญัติ